

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Банківська діяльність в аграрній сфері»

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	07»Управління та адміністрування»
Спеціальність:	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Кількість кредитів ЄКТС:	4
Мова викладання:	українська
Обов'язкова/вибіркова:	обов'язкова

Лектор курсу	Катерина МЕЛЬНИК
Профайл лектора	https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/melnik-katerina-mikolaivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	kate_melnyk@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2137
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Глібка 17, корпус 7

Місце дисципліни в освітній програмі

Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК03. Здатність планувати та управляти часом. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Перелік фахових компетентностей (СК)	СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система, страхування). СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність. СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку. СК13. Здатність провадити професійну діяльність з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на підприємствах аграрної сфери економіки. СК14. Здатність застосовувати новітні наукові та прикладні досягнення фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у діяльності підприємств аграрної сфери економіки.
Перелік програмних результатів навчання (ПР)	ПРН04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів

	<p>господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових і фондових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПРН07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПРН09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН24. Розуміти особливості реалізації діяльності з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на підприємствах аграрної сфери економіки.</p> <p>ПРН25. Застосовувати новітні досягнення фінансової науки у практичній діяльності, в тому числі – на підприємствах аграрної сфери економіки.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження студентів	<p>Кількість годин – 120</p> <p>Кількість лекційних годин – 24</p> <p>Кількість практичних занять – 22</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 74</p> <p>Форма підсумкового контролю – екзамен</p>
Методи навчання	<ul style="list-style-type: none"> – словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція-конференція); – наочні – ілюстрація, демонстрація; – практичні – розв'язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт; – індуктивні – узагальнення матеріалу від часткового до загального; – дедуктивні – деталізація матеріалу від загального до конкретного; – репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу; – творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури; – навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань; – бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний. <p>Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle.</p> <p>Матеріали дисципліни «Банківська діяльність в аграрній сфері» освітньому середовищі Moodle розміщені за посиланням: https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2137</p>

Мета курсу	формування у здобувачів системи професійних компетентностей щодо використання теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок для організації кредитної діяльності аграрних підприємств, прийняття обґрунтованих рішень щодо процесу кредитування та мінімізації кредитних ризиків.
Завдання курсу	<ul style="list-style-type: none"> – вивчення поняття, форм та класифікації банківського кредитування аграрних підприємств; – розуміння головних питань особливостей аспектів процесу кредитування агропромислового комплексу; – оволодіння методами проведення банківських операцій та надання банківських послуг аграріям; – вивчення зарубіжного досвіду кредитного обслуговування підприємств аграрної сфери економіки; – застосування сучасних методів ефективного управління банківською діяльністю; – вміння прийняття економічних рішень в аграрній сфері, на основі набутих знань під час вивчення дисципліни.

Зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. Роль кредиту у ринковій економіці та особливості кредитування АПК	
Тема 1	Сутність, форми та класифікація банківського кредитування аграрних підприємств
Тема 2	Фінансове посередництво у кредитуванні
Тема 3	Peculiarities of the crediting process in the agrarian sphere
Тема 4	Кредитне забезпечення та державна фінансова підтримка аграрного сектора економіки.
Змістовий модуль 2. Зарубіжний досвід та шляхи удосконалення кредитного забезпечення аграрного сектора економіки	
Тема 5	Зарубіжний досвід формування специфічних систем кредитування аграріїв.
Тема 6	Альтернативні джерела залучення фінансових ресурсів у господарську діяльність суб'єктів господарювання аграрного сектору
Тема 7	Удосконалення системи кредитного забезпечення аграрної сфери

Політика дисципліни

Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю – заліку – здобувач може набрати 100 балів.

Політика щодо академічної доброчесності	<p>Під час підготовки презентацій, есе та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.</p> <p>Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС» доступний за посиланням: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf</p>
--	--

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Банківська діяльність в аграрній сфері» при формі контролю «екзамен» (денна форма навчання)

	Модуль 1					Модуль 2				Поточний контроль	Підсумковий контроль	Загальна сума балів	
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	МК 1	Т 5	Т 6	Т 7	МК 2				
Всього	40					30				70	30	100	
Змістові модулі													
Кількість балів за змістовими модулями	4	8	8	10	10	6	8	6	10				
у т.ч. за видами робіт													
- практичні заняття		4	4	6		2	4	2					
- виконання СРС	4	4	4	4		4	4	4					

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Банківська діяльність в аграрній сфері» при формі контролю «екзамен» (заочна форма навчання)

	Модуль 1					Модуль 2				Поточний контроль	Підсумковий контроль	Загальна сума балів	
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	МК 1	Т 5	Т 6	Т 7	МК 2				
Всього	22					18				70	30	100	
Змістові модулі													
Кількість балів за змістовими модулями				4	18		4		14				
у т.ч. за видами робіт													
- практичні заняття				4			4						
- виконання СРС													
контрольна робота	30												

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Мельник К.М., Колотуха С.М., Пташник С.А. Інструктивно-методичні матеріали для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Банківська діяльність в аграрній сфері» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2022. 24 с.

2. Мельник К.М., Колотуха С.М., Пташник С.А. Методичні матеріали, завдання та вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Банківська діяльність в аграрній сфері» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2022. 32 с.

3. Мельник К.М. Методичні матеріали та вказівки для виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Банківська діяльність в аграрній сфері» для здобувачів вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня заочної форми навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування». Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2022. 18 с.

4. Мельник К.М. Банківська система. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Банківська діяльність в аграрній сфері» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2137>.

Рекомендована література

Базова

1. Банківська система: навчальний посібник / Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
2. Банківська справа: навчальний посібник / О. М. Колодізев, О. М. Рац, С. М. Киркач, К. М. Азізова. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с.
3. Банківська справа: навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. 2-ге вид. випр. і доповн. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с.
4. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК. Навч. посібник. Вінниця, ВНАУ. 2019. 148 с.
5. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові аспекти розвитку підприємств аграрного сектора економіки: монографія. Вінниця: ТОВ «Друк». 2022. 200 с.
6. Синяєва Л.В., Радченко Н.Г., Яцух О.О. Механізм кредитування суб'єктів господарювання аграрного сектору в Україні : монографія. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні. 2018. 220 с.

Нормативно-правова база

7. Господарський кодекс України № 436–IV від 16.01.2003 р. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
8. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затв. постановою Правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22. Дата оновлення: 31.01. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>.
9. Інструкція про порядок відкриття, використання та закриття рахунків у національній та іноземній валюті: затв. постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492. Дата оновлення: 03.09. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.
10. Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпортними операціями: затв. постановою Правління НБУ від 24.03.1999 р. № 136. Дата оновлення: 07.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0338-99>.
11. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно–обмінних операцій на території України: затв. постановою Правління НБУ від 12.12.2002 р. № 502. Дата оновлення: 07.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0021-03>.
12. Конституція України: Закон України №254к/96-ВР від 28.06.1996 р. Дата оновлення: 01.01. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
13. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000. № 2121–III. Дата оновлення: 03.07. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
14. Про заставу : Закон України від 02.10.1992 р. № 2654–XII Дата оновлення: 13.02. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>.
15. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148. Дата оновлення: 01.01. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>.
16. Про затвердження Положення про відкриття та функціонування в уповноважених банках України рахунків банків-кореспондентів в іноземній валюті та в гривнях: затв. постановою Правління НБУ від 26.03.1998 № 118. Дата оновлення: 07.12. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-98>.
17. Про іпотеку : Закон України від 05.06.2003 р. №898–IV. Дата оновлення: 14.07. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.

18. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2374–III. Дата оновлення: 13.02. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>.

19. Про організацію формування та обігу кредитних історій : Закон України від 23.06.2005 р. № 2404-IV. Дата оновлення: 13.02. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-15>.

20. Про фінансовий лізинг : Закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР. Дата оновлення: 16.01. 2004. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр

21. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. Дата оновлення: 24.09. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

Додаткова

1. Вдовенко Л.О. Ефективність управління активами – основа зростання фінансового потенціалу підприємств аграрного сектора економіки. *Економіка та суспільство*. Електронний журнал. № 37 (2022). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/37/>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-26>.

2. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові механізми впливу на розвиток підприємств аграрного сектора економіки. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. №1. С. 77-94.

3. Гузар Б.С., Прокопчук О.Т., Мельник К.М. Інноваційно-інвестиційне забезпечення аграрного сектору національної економіки України: *збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видав. «Сочінський М.М.», 2019. Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. С. 141-160.

4. Колотуха С.М., Мельник К.М., Бондаренко Н.В., Переполка В.Ю. Фінансово-кредитне забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектора України. *Polish journal of science*. № 36 (2021) VOL. 2. С. 11-15.

5. Колотуха С.М., Мельник К.М. Розвиток земельного ринку аграрного сектору економіки в умовах фінансової нестабільності: *збірник наук. праць Уманського НУС* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Ред.-вид. відділ Уманського НУС 2022. Вип. 100. Ч. 2: Економічні науки. С. 142-156.

6. Колотуха С.М., Мельник К.М., Гузар Б.С. Удосконалення економічного механізму регулювання системи земельно-іпотечного кредитування: *збірник наук. праць Уманського НУС* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видав. «Сочінський М.М.», 2020. Вип. 97. Ч. 2: Економічні науки. С. 53-64.

7. Колотуха С.М., Мельник К.М., Пономаренко О.В. Проблеми фінансово-кредитного забезпечення аграрного сектору економіки: *збірник наук. праць Уманського НУС* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Ред.-вид. відділ Уманського НУС 2021. Вип. 98. Ч. 2: Економічні науки. С. 123-134.

8. Лупенко Ю. О. Банківське кредитування аграрного сектора економіки. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2019. № 16. С. 196–207.

9. Мельник К.М., Савчук І.В. Сучасний стан іпотечного кредитування та шляхи його вдосконалення в Україні. *Гармонійний розвиток економіки України в умовах трансформаційних перетворень*: колект. моногр. / під ред. д.е.н., проф. О.О. Непочатенко. Умань: вид. «Сочінський М.М.», 2021. С. 45-53.

10. Мельник К.М., Колотуха С.М., Переполка В.Ю. Сучасні тенденції вдосконалення кредитної системи аграрного сектору економіки. *Соціально-економічні засади формування економічної системи України*: колективна монографія / за ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський», 2022. С. 58-66.

11. Непочатенко О.О., Колотуха С. М., Мельник К.М. Стратегія розвитку банківського кредитування аграрних підприємств. *Банківська справа*. № 1 (153). 2021. С. 37-50.

12. Непочатенко О.О., Мельник К.М., Гузар Б.С. Сучасні проблеми і перспективи розвитку банківського кредитування малого бізнесу в Україні: *зб. наук. праць Уманського*

НУС / Редкол.: О.О. Непочатенко(відп. ред.) та ін. Умань: Видав. «Сочінський М.М.», 2019. Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. С. 5-17.

13. Нестерчук Ю. О., Мельник К. М., Непочатенко О. А. Роль кредитного ринку у відтворювальному процесі суб'єктів господарювання аграрної галузі. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8494>. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.1.6.

14. Ghossoub E. A., Reed R. R. Banking competition, production externalities, and the effects of monetary policy. *Econ Theory*. 2019. Vol. 67. P. 91–154.

15. Kuznetsova A. Y., Pohorelenko N. P. Mechanism of providing financial stability of the banking system of Ukraine. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2020. № 2 (33). P. 37–47.

16. Kyrylenko V., Kulaga I., Tkachenko O., Khokhych D. Independence of Central bank: new challenges. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2021. № 4(39). P. 4–11.

17. Prokopchuk, O., Tulush, L., Ulyanych, Yu., Melnyk, K. Information systems and technologies in the insurance protection of agricultural sector of economy. *Proceedings of the international business information management association conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges*. 1-2 April. 2020. Seville, Spain. 2052-2060.

Інформаційні ресурси

1. Основні показники діяльності банків України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807

2. Банківське законодавство та регуляторна діяльність. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65247&cat_id=36580

3. Бізнес та фінанси. URL: <http://www.ukrinform.ua>.

4. Дані фінансової звітності банків України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=6407

5. Економіка. URL: <http://www.economics.at.ua>.

6. Інтернет-ресурс «Все про банки України» URL: www.uabanker.net

7. Інформаційно-аналітичний портал АПК України. URL: <https://agro.me.gov.ua>.

8. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL : www.aub.com.ua.

9. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.

10. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>

11. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.

12. Офіційний сайт Національного банку України. URL : <http://nbu.gov.ua>.

13. Офіційний сайт Української національної іпотечної асоціації. URL: <http://www.unia.com.ua>.

14. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. URL : <http://www.fv.gov.ua>.

15. Портал Української аграрної конфедерації. URL: <http://agroconf.org>.

16. Статистика. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65162

17. Форум банківських аналітиків. URL : www.bankir.ru.